

دانشگاه شهید باهنر کرمان دانشکده فنی و مهندسی گروه مهندسی کامپیوتر

پروژه کارشناسی

آشنایی با ترنسفورمرها

استاد راهنما: دكتر مهدى افتخاري

توسط: اميرحسن اميرماهاني و غلامرضا دار

تاریخ: ۸/۶/۱۴۰۰

چکیده

چندین سال است که LSTM ها و GRU ها روش های اصلی برای انجام تقریبا تمام کارهای مربوط به پردازش زبان طبیعی و درک زبان ٔ هستند. مانند هر روشی، این روش ها هم مشکلات و ضعف های خود را دارند.

GRU ها و LSTM ها و عنوان جایگزین بسیار عالی برای LSTM ها و LSTM ها و در این پروژه در مورد پیدایش ترنسفورمر ها نشان داده اند که یک معماری بسیار گسترش پذیر و قدرتمند هستند. در زمان نوشتن این پروژه هر چند ماه یکبار بهبودی اساسی در ترنسفورمرها رخ می داد. بررسی کردن این تغییر ها نیز بخشی از بحث ما بود.

در این پروژه در مورد نسخههای مختلف ترنسفورمر ها ازجمله ... Linformer,Performer, ... و اینکه چگونه کارایی ترنسفورمرها را چندین برابر می کنند. در مورد ایده های این نسخه های مختلف صحبت کردیم و همچنین نقاط ضعف و قوت هر کدام را نیز بیان کردیم.

در نهایت به طور عملی با کارکردن با ترنسفورمرها آشنا شدیم و طی چندین مثال قابلیت های آنها برای حل مشکلات روزمره با قدرت بسیار زیاد را نشان دادیم. همچنین راجع به آینده شاخه ی پردازش زبان به طور کلی بحث شد و اینکه چگونه ترنسفورمرها میتوانند همه چیز را تغییر دهند!

Language Understanding '

Transformer '

Attention *

فهرست مطالب

•	
9	۱- فصل اول: مقدمه و پیشکفتار
ν	۱-۱-پیشگفتار
Υ	۱-۲-شبکه های RNN
۸	۳-۱– شبکه های LSTM
٩	۴-۱ شبکه های GRU
٩	۱-۵- نگرشی نو
ىارى ترنسفورمرها	۲_فصل دوم: نگاهی عمیق تر به معم
11	۲-۱- معماری ترنسفورمرها
١٣	
14	
۱۵	
1V	۲-۴- اتنشن چند سره
ترنسفورمر	۳- فصل سوم: چالش های معماری
۲۱	۳-۱-ترنسفورمرهای خطی
YY	٣-١-١-نتايج بنچمارک ها .
مرحله استنتاج	۳-۱-۲-ترنسفورمر خطی در
مر خطی	۳-۱-۳-کاربردهای ترنسفور
٢٣	۳-۲-پرفورمر
ندها	۳-۲-۲-توجه بر اساس پیشو
۲۷	۳–۲–۲–مقایسه ها
رفورمر	۳-۲-۳-حوزه های کاربرد پ
نسفور مرها (و محصولات Hugging face)	۴-فصل چهارم: آشنایی عملی با تر
٣٠	۱-۴-کمیانی هاگینگ فیس

٣٠	۲-۴-کتابخانه Transformers
٣٣	۴–۳-مثال عملي FineTune كردن ترنسفورمر
٣٤	۵- فصل پنجم: جمع بندی و نتیجه گیری
٣٥	۵-۱-جمع بندی نهایی
٣۶	مراجع

فهرست اشكال

ُ-١: ساختار شبكه عصبي RNN	شکل ۱
ُ-۲:ساختار یک واحدLSTM	
'-۱:ساختار معماری ترنسفورمر	
'-۲: شمای کلی ترنسفورمر	
'-۳: نگاهی جزئی تر به ساختمان ترنسفورمر	شکل ۲
'-۴: نحوه ی کار مکانیزم سلف اتنشن	شکل ۲
'-۵: بدست آوردن بردار های Q,K,V	شکل ۲
'-ع: مراحل بعدي محاسبه سلف اتنشن	شکل ۲
'-۷: استفاده تابع سافت مکس در محاسبه ی سلف اتنشن	شکل ۲
'-۱۷ نحوه محاسبه ی ماتریس ها در اتنشن چند سره	شکل ۲
'-۹: نحوه ی محاسبه ماتریس Z	شکل ۲
۱-۱: روش های توجه اندک از اساس کار شبکه های عصبی گرافی نیز ایده گرفتند که با روابط خاص بصورت	شکل ۳
نه ظاهر می شوند	
'-۳: نمودار های بالا نشان میدهند که می توان نتیجه محاسبات ترنسفورمر ها را با ماتریس های درجه کمتر تخمین	شکل ۲
جه داشت که اگر داده ها در ابعاد مختلف ماتریس بطور یکنواخت توزیع شده باشند یک نمودار خطی قابل انتظار	زد. باید تو-
ین شکل مشخص است که اکثر تاثیر داده ها در ۱۲۸ بعد نخست وجود دارد و در ۳۸۴ بعد، بعدی تاثیر کمی	بود. توی ای
. این نمودار نتیجه آزمایش برروی ترنسفورمر های ۱۲ و ۲۴ لایه و روی مجموعه دادگان IMDB و WIKI103	وجود دارد.
71	بوده است.
۱-۳: بررسی اساس کار ترانسفومر	شکل ۳
۱-۴: خطای مشاهده شده در کرنل مثلثاتی	شکل ۳
۱-۵: مرتبه پیچیدگی پرفورمر	شکل ۳
۱-۶: توجه براساس پبشوندها	شکل ۳
۱-۷: نمودار های دقت و زمان اجرای الگوریتم های مختلف	شکل ۳
۱-۸: نتیجه استفاده پرفورمر در مبحث ژنتیک	-
۱-۱: بخشی از مدل های موجود در هاگینگ فیس	شکل ۴
'-7: استفاده از کتابخانه ترنسفورمرــــــــــــــــــــــــــــــ	شکل ۴

٣٢	حث آناليز احساس	کتابخانه ترنسفورمر در مبح	شکل ۴–۳: استفاده از آ	j

	فهرست جدول ها
(Υ	جدول ۳-۱: بنچمار کهای ترنسفورمر خطی
از یک GPU تسلا وی ۱۰۰ با ۱۶ گیگ وی رم است	جدول ٣-٢: ين جدول نشان دهنده يک عمل استنباط با استفاده
	جدول سمت چپ نشان دهنده زمان صرفه جویی شده نسبت به استف
ر است.	دهنده حافظه صرفه جو بی شده نست به استفاده از ترنسفو رم معمولے

۱- فصل اول: مقدمه و پیشگفتار

۱-۱- پیشگفتار

از زمان اختراع اولین کامپیوتر همیشه یک چالش موجود بود که کامپیوتر ها بتوانند آسان تر با انسان ها ارتباط برقرار کنند. در این زمینه تلاش های زیادی شد و سعی شد که با تعریف نمادهای بصری ارتباط بین کامپیوتر و انسان را تسهیل کنند؛ اما هنوز ارتباط زبانی انسان با ماشین به عنوان یک مسئله و چالش باقی مانده بود. ازین رو برنامه نویسان و طراحان الگوریتم تلاش های زیادی کردند. بعد از ۱۹۵۸ که شبکه های عصبی پا به عرصه وجود گذاشتند. تلاش های بسیاری برای ارتباط زبانی با کامپیوتر از طریق شبکه های عصبی و یادگیری ماشین، صورت گرفت. هر کدام ازین روش ها مزایا و معایبی داشتند که در ادامه به بررسی آن ها می پردازیم.

منابع این گزارش به صورت مجموعهای از فیلم ها جمع آوری شده است تا علاقمندان این حوزه براحتی و با صرف زمان کمتر بتوانند با مسائل روز دنیا آشنا شوند و در حل آن ها تلاش ورزند^۴.

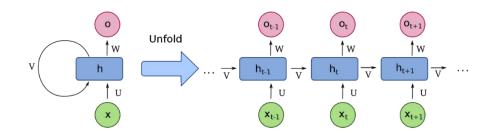
۲-۱-شکه های RNN

در سال ۱۹۸۶ میلادی یک شبکه عصبی به نام RNN فو برای کاربردهای زیر معرفی شد[1]:

۱. ترجمه زباني

۲. خلاصه سازی متن

۳. پیش بینی بخش بعدی متن

شكل ۱-۱: ساختار شبكه عصبي RNN

در این تصویر نحوه کار کرد این شبکه ، به تصویر کشیده شده است.

Transformer and language models - YouTube *

Recurrent neural network ^a

این شبکه، از چندین سلول تشکیل میشود؛ که هر سلول دانش اکتسابی اش را به سلول بعدی انتقال میدهد. بدین صورت میتوان تاثیر توالی کلمات و اثر وابستگی کلمات به کلمات ماقبل خودشان را در نتیجه نهایی مشاهده کرد. اما این روش ایرادتی نیز داشت[1].

١. نياز هر سلول به اطلاعات سلول قبل

۲. زمان اجرای زیاد

٣. عدم امكان استفاده از قدرت موازى سازى

۴. مشكل محوشدگي گراديان

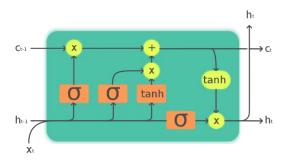
۱-۳-شبکه های LSTM

بعد از یازده سال و در سال ۱۹۹۷ میلادی شبکه های عصبی Lstm ^۶معرفی شدند[2].

این شبکه ها در سال ۲۰۰۷ توانستند انقلابی در زمنیه تشخیص گفتار آغاز کنند.

LSTM ها رکورد های بهبود ترجمه ماشینی مدل سازی زبان و پردازش چند زبانه را شکستند همچنین ترکیبشان با شبکه های ۲۸۱۷ زیرنویس خودکار تصاویر را بهبود بخشید[2]. این شبکه ها از RNN ها سریعتر بودند اما همچنان با مشکل زمان اجرای زیاد دست و پنجه نرم میکردند، ازین رو برای تسریع آن ها از شتاب دهنده های سخت افزاری استفاده میشد.

LSTM ها تا حدی توانستند مشکل محوشدگی گرادیان (به صفر رسیدن تاثیر خطا در لایه های اولی) را نیز حل کنند؛ زیرا واحد های LSTM اجازه می دهند که شیب ها جریان یابند. با این حال این واحد ها هنوز با مشکل انفجار گرادیان و مشکل زمان زیاد آموزش روبرو بودند [2].

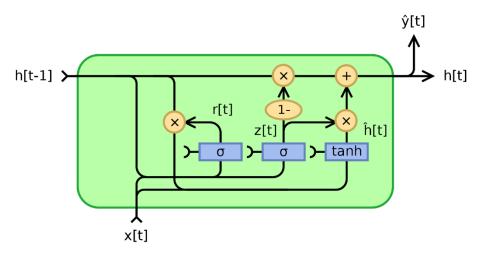
شكل ۱-۲:ساختار يك واحد LSTM

Long Short-Term Memory '

Convolutional Neural Network v

۱-۶-شکه های GRU

در سال ۲۰۰۴ شبکه های GRU^معرفی شدند[3]. ای شبکه ها بسیار به LSTM شبیه اند با این تفاوت که علاوه بر کاهش تعداد پارامترها، برای جلوگیری از انفجار گرادیان، یک گیت فراموشی به سلول های LSTM افزودند. کارایی این شبکه ها بسیار شبیه شبکه های LSTM اند ولی تحقیقات نشان داده اند که GRU در برخی مجموعه های کوچکتر و کم تکرار عملکرد بهتری دارد [3].

شكل ۱-۳:ساختار يك واحد GRU

۱-۵-نگرشی نو

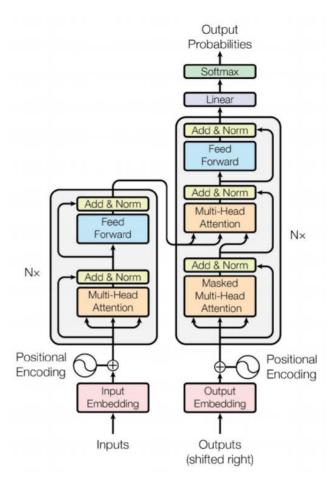
در سال ۲۰۱۷ یک معماری جدید برای شبکه های عصبی معرفی شد که مسئله ارتباط کلمات یک جمله را با دید دیگری بررسی میکرد، دیدی که باعث یک انقلاب جدید در مدل های زبانی شد و توانست انسان را به آرزوی ارتباط زبانی با کامپیوتر و حتی تسهیل ارتباط با انسان های دیگر نزدیک تر کند[4]. در ادامه این گزارش به بررسی ساختار این معماری، کاربردهای آن و مشکلات آن خواهیم پرداخت.

Gated recurrent unit ^

۲- فصل دوم: نگاهی عمیق تر به معماری ترنسفور مرها

۲-۱-معماری ترنسفورمرها

در فصل قبل با ترنسفورمرها و کاربردهای آنها تا حدی آشنا شدیم. هدف این فصل بررسی کردن دقیق تر معماری و ساختار داخلی ترنسفورمرها است.

شكل ۲-۱:ساختار معماري ترنسفورمر

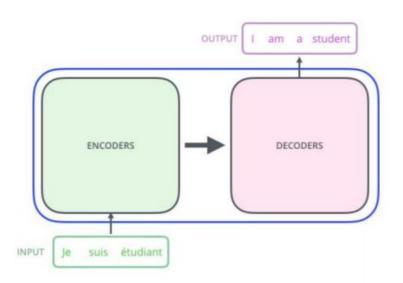
همانطور که در شکل ۲-۱ مشاهده می شود، ترنسفورمر از تعدادی بلاک و عملیات مختلفی بین این بلاک ها تشکیل شده است[4]. در ادامه این فصل به شرح جزییات مربوط به این بلاکها میپردازیم.

از دید بیرون و به عنوان مثال در کار ترجمه یا Machine Translation ترنسفورمر یک بلاک است که بر اساس ورودی که به آن میدهیم، کلمات متناظر خروجی را یکی پس از دیگری حدس میزند[5].

شکل ۲-۲: شمای کلی ترنسفورمر

اگر کمی بیشتر وارد ترنسفورمر شویم متوجه میشویم که ترنسفورمر از تعدادی Encoder و تعدادی Decoder که به هم متصل اند ساخته شده است. واحد Decoders در واقع استکی از انکدرها است که به صورت سری به هم متصل شده اند، این انکدر ها از نظر ساختار داخلی دقیقا مشابه یکدیگر هستند اما وزن های مستقلی دارند.به طور مشابه دیکدرز هم استکی از دیکدر های مشابه به هم متصل است. اتصال بین Encoders و Decoders به این صورت است که خروجی آخرین یا بالاترین انکدر به تک تک دیکدر ها ارسال شده.

شکل ۲-۳: نگاهی جزئی تر به ساختمان ترنسفورمر

تعداد واحد های انکدر و دیکدر در مقاله Attention is all you need برابر ۶ در نظر گرفته شده است[4]. اما همانطور که میدانید این عدد یک هاییر یارامتر ۹ است و قابل تغییر میباشد.

اگر درون یک واحد انکدر را نگاه کنیم، خواهیم دید که شامل یک لایه Self Attention و یک لایه Feed Forward است. با مفهوم Attention در بخش های قبل آشنا شدیم و در این بخش بیشتر با Attention آشنا خواهیم شد. سلف

Hyperparameter ⁴

اتنشن این اجازه را می دهد که در حالی که یک کلمه ورودی در حال انکد شدن است، بتوانیم به سایر کلمات ورودی نگاه کنیم. خروجی لایه سلف اتنشن به لایه Feed Forward پاس داده خواهد شد.

یک واحد Decoder نیز بسیار شبیه به یک واحد انکدر است با این تفاوت که یک لایه میانی Decoder یک واحد Attention دارد که به دیکدر کمک میکند توجه خود را روی قسمت مناسبی از خروجی متمرکز کند.

خوب است کمی بیشتر با نحوه کار انکدر ها آشنا شویم. اولین انکدر کلمات ورودی را به صورت لیستی از بردار ها دریافت میکند، اما ورودی انکدر های بعدی خروجی انکدر قبل از خودشان است که از لحاظ ابعاد با ورودی برابر هستند اما هر کدام معنی درونی خود را دارند.

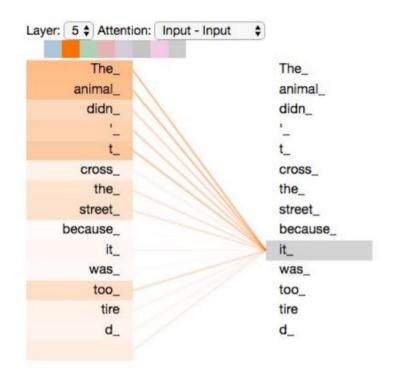
این کلمات ورودی به یک لایه Self Attention میروند و تعدادی ارتباطات بین کلمات بوجود می آید ولی بعد از خروج از این لایه مسیر مستقل خود را به واحد های کوچکتر Feed Forward پیش میگیرند. در این قسمت کلمات مختلف به هم وابسته نیستند که یکی از ویژگی های خیلی مهم ترنسفورمر ها است که قابلیت Parallelize شدن را به آنها میدهد [4].

٢-٢-سلف اتنشن

نوبت آن است به صورت عمیق تر مفهوم سلف اتنشن را بررسی کنیم. فرض کنید جمله مورت عمیق تر مفهوم سلف اتنشن را بررسی کنیم. فرض کنید جمله street because it was too tired را داریم و میخواهیم بدانیم کلمه "it" به چه اشاره میکند. ما به عنوان انسان خیلی راحت میتوانیم متوجه شویم که منظور animal است و این قسمت از جمله در واقع Animal was too tired بوده است. اما این کار برای ماشین مخصوصا اگر فاصله بین animal و it زیاد باشد اصلا ساده نیست.

حال کاربرد سلف اتنشن این است که زمانی که مدل در حال پردازش یک کلمه است، میتواند به سایر کلمات نگاه بی اندازد و با توجه به آنها انکدینگ بهتری از کلمه مورد نظر تولید کند. بنابراین مشابه Hidden State ها در RNN ها ، سلف اتنشن به ترنسفورمر کمک میکند درک بهتری از بقیه کلمات مرتبط درون کلمه فعلی Bake کند[5].

Self Attention '

شکل ۲-۴: نحوه ی کار مکانیزم سلف اتنشن

در شکل ۲-۴ میبینیم که ستون سمت چپ و راست هر دو جمله ورودی هستند و در ستون سمت راست کلمه it انتخاب شده است و در ستون سمت چپ میزان توجه به سایر کلمات ورودی دیده می شود. همانطور که انتظار میرفت در این مثال بیشترین توجه به کلمه Animal بوده است.

تصویری که در صفحه قبل دیدید توسط یک ابزار به اسم Tensor 2 Tensor تولید شده است که توسط تیم Brain میباشد.

٢-٣-نحوه عملكرد سلف اتنشن

نحوه عملکرد سلف اتنشن به این شکل است که علاوه بر فضای توصیفی ۱۱ که از کلمات ورودی تولید شده است، سه بردار دیگر به ازای هر کلمه به اسامی Query, Key, Value در نظر میگیرد [4].

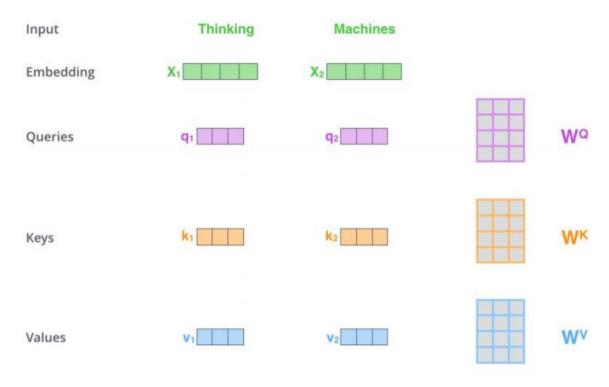
در مقاله Attention is all you need اندازه ورودی ۵۱۲ در نظر گرفته شده است [4] و اندازه این سه بردار ۴۴ است. نکته حائز اهمیتی که در مقاله ذکر شده به آن اشاره شده این است که این سه بردار لزوما نیاز نیست از اندازه ورودی کمتر باشند اما

Embedding "

کمتر بودن اندازه آنها کمک میکند در مراحل بعد Multi head self attention به صورت Constant time محاسبه شود. راجع به Multi head attention در ادامه توضیح خواهیم داد.

۲-۳-۲ بدست آوردن بردار های Q,K,V

برای محاسبه این سه بردار، سه ماتریس به نام های Wv, Wk, Wq در نظر میگیریم که در ابتدا با مقادیر تصادفی Train شده اند. با ضرب کردن این ماتریس ها در بردار ورودی به ترتیب Q,K,V بدست می آیند. در مرحله Train شدن شبکه مقادیر این ماتریس ها آپدیت میشود و شبکه سعی میکند رفته رفته مقادیر مناسب تری برای این ماتریس ها پیدا کند. در واقع میتوان گفت این ماتریس ها ماتریس های وزن هستند.

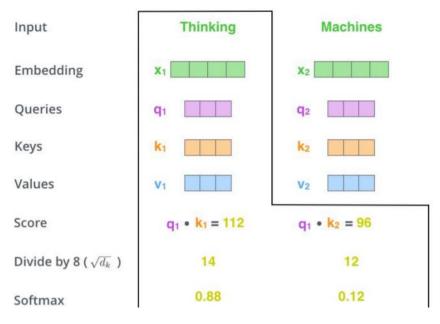
Q,K,V های ۲-۵: بدست آوردن بر دار های

مرحله بعد برای محاسبه سلف اتنشن بدست آوردن یک Score است.اسکور برای هر کلمه ورودی با توجه به یک کلمه خاص، از ضرب کردن Query آن کلمه خاص در Key هر کلمه بدست می آید (در اینجا منظور از ضرب ضرب داخلی است).

اگر به شکل ۲-۵ دقت کنید بهتر متوجه این موضوع می شویم. در این مثال Query کلمه it در Key همه کلمات ضرب می شود و Score آن کلمه با توجه به it محاسبه می شود.

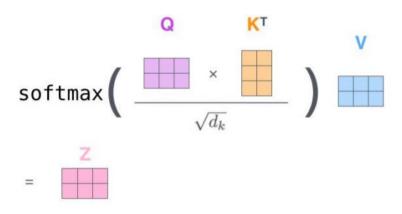
مرحله بعد تقسیم کردن اسکور بر یک عدد است، در مقاله پیشنهاد شده این عدد جزر dimensionality سه بردار کمکی باشد[4] قائدتا این عدد هم میتواند تغییر کند اما نتیجه استفاده از این عدد پایدار شدن گرادیان ها بوده است[5].

مرحله بعد عبور دادن این مقدار از تابع سافت مکس است که باعث می شود اعدادمان در بازه ۰ و ۱ قرار بگیرند و جمع همه آنها برابر ۱ شود که برای مقصود ما بسیار مناسب است.

شكل ٢-۶: مراحل بعدى محاسبه سلف اتنشن

در نهایت برای ساده تر کردن محاسبات ، فرمول محاسبه سلف اتنشن را به صورت ماتریسی در می آوریم. فرمول نهایی در نهایت یک خروجی به نام Z می دهد و ما این خروجی را به لایه Feed forward می دهیم [5].

شکل ۲-۷: استفاده تابع سافت مکس در محاسبه ی سلف اتنشن

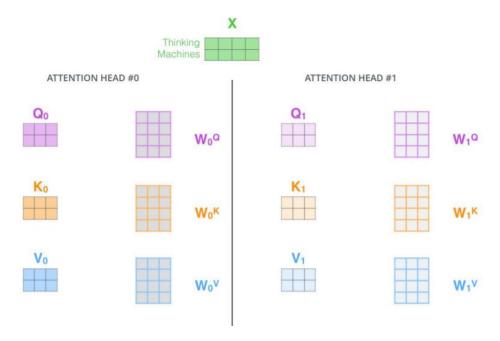
۲-^۶-اتنشن چند سره^{۱۲}

مولتی هد اتنشن یک مکانیزم برای بهبود سلف اتنشن میباشد. از نظر ساختاری مولتی هد اتنشن همان سلف اتنشن است که به تعدادی کپی شده است در نتیجه این عمل بجای داشتن یک ماتریس K,Q,V چندین ماتریس K,Q,V داریم. به هر کدام از این کپی ها یک Attention Head گفته می شود و برای ترنسفورمر در این مقاله تعداد ۸ تا انتخاب شده است[4].

مولتي هد اتنشن دو كاربرد اصلي دارد:

- ۱. قدرت تمر کز مدل روی مکان های مختلف را تقویت میکند. بدون این روش هم مدل روی مکان های مختلف تمر کز
   میکر د اما معمولا تاثیر آنها بسیار کمتر بود و توسط کلمه اصلی Dominate میشدند[4].
  - Representation Subspace به مدل می دهد و باعث وسیع تر شدن مدل می شود [4].

از آنجایی در این روش ۸ هد داریم باید محاسبات مربوط به Score را هم ۸ بار به صورت مستقل از هم و با ماتریس های وزن متفاوت انجام دهیم. به ازای هر هد یک ماتریس Z بدست خواهد آمد پس در نهایت ۸ ماتریس Z خواهیم داشت.

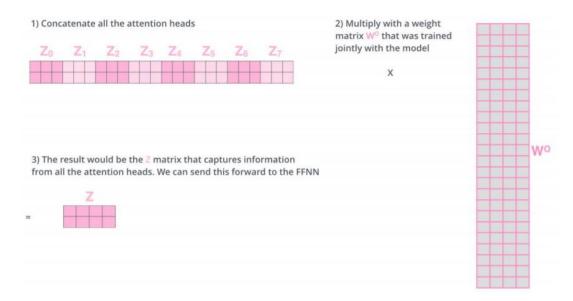

شکل ۲-۸: نحوه محاسبه ی ماتریس ها در اتنشن چند سره

اما همانطور که گفتیم ما برای ارسال به لایه Feed Forward تنها به یک خروجی نیاز داریم پس باید این ۸ خروجی را با هم ترکیب کنیم. برای اینکار همراه با Train شدن شبکه یک ماتریس وزن جدید به نام Wo نیز ترین میکنیم. نحوه ترکیب

Multi Head Attention "

کردن این خروجی ها بدین صورت است که ابتدا مانند شکل ۲-۸ مخروجی را به هم Concatenate میکنیم سپس در ماتریس Wo ضرب میکنیم، حاصل Z نهایی ما است که آماده ارسال به لایه Feed Forward می،باشد[5].

شكل ٢-٩: نحوه ي محاسبه ماتريس Z

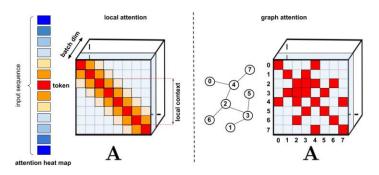
۳- فصل سوم: چالش های معماری ترنسفورمر

یکی از مشکلات اصلی معماری ترنسفورمر مکانیزم self-attention آن هاست [6]. که بدین صورت عمل میکند: مقدار بازنمایی هر توکن با بازدید از همه ی توکن ها بروز رسانی میشود تا بتواند داده ها را برای مدت زیادی ذخیره و نگه داری کند البته این امر باعث میشود تا پیچیدگی زمانی این الگوریتم از مرتبه نمایی و وابسته به اندازه ورودی باشد [6]. نمایی بودن پیچیدگی ترنسفورمر باعث افزایش زمان اجرا، افزایش مصرف برق و نیاز به سخت افزار های بیشتر میگردد. که از نقاط ضعف این الگوریتم است.

تلاش هایی برای بهبود پیچیدگی ترنسفورمرها شد که بطور خلاصه بررسی میکنیم:

مكانيزم توجه اندك ١٣

روش کار این مکانیزم بدین صورت است که هر تو کن بجای توجه و محاسبات بازنمایی برای همه تو کن ها به تعدادی $0(n\sqrt{n})$ بر ساند [6]. البته این روش به صرفه نبود تو کن توجه کند. اینکار پیچیدگی نمایی ترنسفورمر ها را به مرتبه $0(n\sqrt{n})$ رساند و نمیتوانست بخوبی مسئله را حل کند. زیرا در ازای کاهش ۲ درصدی کارایی تنها ۲۰ درصد افزایش سرعت داشت و نمیتوانست بخوبی مسئله را حل کند.

شکل ۳-۱: روش های توجه اندک از اساس کار شبکه های عصبی گرافی نیز ایده گرفتند که با روابط خاص بصورت گراف توجه ظاهر میشوند.

متأسفانه ، روشهای توجه اندک هنوز هم محدودیتهای زیادی دارند.

- ۱. به عملیات ضرب ماتریس پراکنده کارآمد نیاز دارند که در همه شتاب دهنده ها موجود نیست.
  - ٢. معمولاً تضمين هاى نظرى دقيق براى قدرت تمثال خود ارائه نميدهند.
    - ۳. فقط برای مدل های ترنسفورمر و pre-training بهینه شدند.
- ۶. معمولاً لایه های توجه بیشتری را برای جبران نمایش های پراکنده روی هم میگذارند ، که استفاده از آن ها را
   با سایر مدلهای pre-trained دشوار می کند، زیرا که نیاز به آموزش مجدد و مصرف قابل توجه انرژی دارند.

sparsity attention mechanism "

اگر از همه محدودیت هایی گفتیم بگذریم باز دو مشکل اساسی این مکانیزم این است که گاهی اوقات به اندازه ای که نیاز است از ورودی انتخاب نمیکند و مشکل بوجود میاورد همچنین نمیتواند از سربار یکسری عملگر هایی که خیلی سربار دارن کم کند نمونش softmax که برای نرمال سازی یا سامانه های پیشنهادگر زیاد استفاده میشود

Reformer .Y

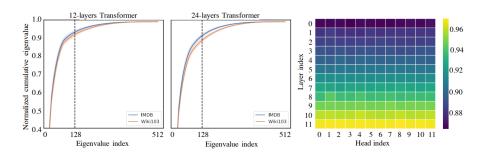
از دیگر تلاش های کاهش پیچیدگی میتوان مقاله reformer را نام برد [7]. این مقاله از روش میدهد [7]. این روش hashing برای کاهش پیچیدگی استفاده میشود و پیچیدگی را به مرتبه $O(n \log n)$ کاهش میدهد [7]. این روش نیز خالی از ایراد نبود؛ از ایرادات این روش این بود که تاثیر چندانی برای رشته های کو تاه نداشت و تاثیر آن فقط در رشته هایی با طول بلند تر از 7.4 چشم گیر و قابل توجه بود. دیگر مشکل این روش این بود که با استفاده از روش های رمزنگاری پیچیده کارایی را کاهش میداد.

این مشکلات باعث شد تا محققان به دنبال راه حل دیگری باشند.

۲-۱- ترنسفورمرهای خطی ۱۴

ترنسفورمر خطى توسط تيم فيسبوك در سال ٢٠٢٠ در قالب يك مقاله معرفي شد[6].

ایده اصلی این مقاله این بود که ماتریس توجه در ترنسفورمرها میتواند به کمک یک ماتریس درجه کمتر تخمین زده شود. در این مقاله از روش Singular value decomposition [8] برای ماتریس های Key, Value کمک گرفته شد تا بتوانند در جه ماتریس ها را کاهش و در نهایت پیچیدگی محاسبات را کاهش دهند. این مهم باعث شد تا ترنسفورمر های خطی هم در مرحله آموزش و هم در مرحله استنتاج پیچیدگی خطی داشته باشد. نام گذاری اینگونه ترنسفورمر ها نیز به دلیل مرتبه پیچیدگی آن ها بود (Linformer (Linear + Transformer).

شکل ۲-۳: نمودار های بالا نشان میدهند که می توان نتیجه محاسبات ترنسفورمر ها را با ماتریس های درجه کمتر تخمین زد. باید توجه داشت که اگر داده ها در ۱۲۸ بعد در ابعاد مختلف ماتریس بطور یکنواخت توزیع شده باشند یک نمودار خطی قابل انتظار بود. توی این شکل مشخص است که اکثر تاثیر داده ها در ۱۲۸ بعد نخست وجود دارد و در ۳۸۴ بعد، بعدی تاثیر کمی وجود دارد.

این نمو دار نتیجه آزمایش بر روی ترنسفو رمر های ۱۲ و ۲۴ لایه و روی مجموعه دادگان IMDB و WIKI103 بو ده است.

Linformer \f

درجه ماتریس:

در جبر خطی درجه یک ماتریس تعداد بعد فضای برداری است که توسط ستون های آن ماتریس پوشش داده میشود به بیان ساده تر درجه ماتریس تعداد سطرها یا ستون های مستقل خطی یک ماتریس است[9].

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 1 \\ -2 & -3 & 1 \\ 3 & 3 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ 1 & -1 \\ 0 & 0 \\ 2 & -2 \end{bmatrix}$$

به عنوان مثال در ماتریس سمت راست ستون وسط را میتوان از تفریق ستون های چپ و راست بدست آورد. پس تنها ۲ ستون مستقل خطی دارد و درجه آن ۲ است.

یا در ماتریس سمت چپ هر دو ستون از روی یکدیگر با قرینه کردن درایه ها میتوان بدست آورد. پس درجه آن ۱ است.

2-1-1-نتایج بنچمارک ها

جدول ۳-۱: بنچمار کهای ترنسفورمر خطی

$\overline{n}$	Model	SST-2	IMDB	QNLI	QQP	Average
	Liu et al. (2019), RoBERTa-base	93.1	94.1	90.9	90.9	92.25
	Linformer, 128	92.4	94.0	90.4	90.2	91.75
	Linformer, 128, shared kv	93.4	93.4	90.3	90.3	91.85
	Linformer, 128, shared kv, layer	93.2	93.8	90.1	90.2	91.83
512	Linformer, 256	93.2	94.0	90.6	90.5	92.08
	Linformer, 256, shared ky	93.3	93.6	90.6	90.6	92.03
	Linformer, 256, shared kv, layer	93.1	94.1	91.2	90.8	92.30
510	Devlin et al. (2019), BERT-base	92.7	93.5	91.8	89.6	91.90
512	Sanh et al. (2019), Distilled BERT	91.3	92.8	89.2	88.5	90.45
	Linformer, 256	93.0	93.8	90.4	90.4	91.90
1024	Linformer, 256, shared kv	93.0	93.6	90.3	90.4	91.83
	Linformer, 256, shared kv, layer	93.2	94.2	90.8	90.5	92.18

نتیجه بنچمارک هایی که ترنسفورمر خطی بر روی آن ها اجرا شده است این مهم را نشان میدهد که ترنسفورمر خطی در همه مواقع سریعتر از ترنسفورمر معمولی عمل کرده است[6]؛ ولی معمولا نتایج بدتری به همراه داشته است. هرچند که در مواردی خاص توانسته از ترنسفورمر معمولی هم نتیجه بهتری داشته باشد. در این بنچمارک ها نشان داده شد که کارایی ترنسفورمر خطی به ابعاد وابسته نیست و به یک مقدار ثابت وابسته است که اثباتی بر خطی بودن آن است[6].

۲-۱-۳ ترنسفورمر خطی در مرحله استنتاج

ترنسفورمر خطی علاوه بر خطی عمل کردن در مرحله آموزش، در مرحله استنباط هم خطی عمل میکند و بهبود های زیادی را در زمینه استنتاج یا استفاده کردن از مدل آموزش داده شده میتوانیم شاهد باشیم .

جدول ۳-۲: ین جدول نشان دهنده یک عمل استنباط با استفاده از یک GPU تسلا وی ۱۰۰ با ۱۶ گیگ وی رم است. جدول سمت چپ نشان دهنده زمان صرفه جویی شده نسبت به استفاده از ترنسفورمر معمولی و جدول سمت راست نشون دهنده حافظه صرفه جویی شده نسبت به استفاده از ترنسفورمر معمولی و جدول سمت راست

length n		projected dimensions k			length n	projected dimensions k					
iongui w	128	256	512	1024	2048	Tength W	128	256	512	1024	2048
512	1.5x	1.3x	-	-	-	512	1.7x	1.5x	-	-	-
1024	1.7x	1.6x	1.3x	-	-	1024	3.0x	2.9x	1.8x	-	-
2048	2.6x	2.4x	2.1x	1.3x	-	2048	6.1x	5.6x	3.6x	2.0x	-
4096	3.4x	3.2x	2.8x	2.2x	1.3x	4096	14x	13x	8.3x	4.3x	2.3x
8192	5.5x	5.0x	4.4x	3.5x	2.1x	8192	28x	26x	17x	8.5x	4.5x
16384	8.6x	7.8x	7.0x	5.6x	3.3x	16384	56x	48x	32x	16x	8x
32768	13x	12x	11x	8.8x	5.0x	32768	56x	48x	36x	18x	16x
65536	20x	18x	16x	14x	7.9x	65536	60x	52x	40x	20x	18x

۳-۱-۳-کاربردهای ترنسفورمر خطی

از کاربرد ها و تاثیر های ترنسفورمر خطی در بلند مدت میتوانیم موارد زیر را نام ببریم [6]:

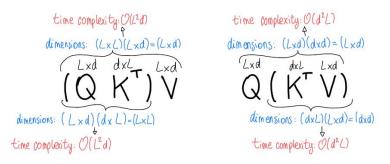
- کار کردن روی کارهای مربوط به تصویر
- ۲. انجام کارهایی که صرفا بخاطر هزینه بر بودن قابل انجام نبودن
- ۳. ذخیره انرژی و کمک به محیط زیست (به دلیل بهینگی و مصرف کمتر انرژی برق)

از معایب احتمالی این ساختار میتوان به مشکلات اخلاقی و استفاده نادرست از این قدرت اشاره کرد. مثل استفاده از این شبکه در شکستن رمز ها و ...[6]

٣-٢- يو فورمو ١٥

پرفورمر در تاریخ ۳۰ سپتامبر ۲۰۲۰ و توسط تیم تحقیقاتی گوگل به عنوان یک مقاله کنفرانسی ارائه شد[10].

شيوه كار پرفورمر[11]:

شکل ۳-۳: بررسی اساس کار ترانسفومر

اساس کار ترنسفورمر سه ماتریس key,query,value است که طبق شکل سمت چپ ضرب میشوند و با توجه به ابعادشون و بقیه مراحل سربار سنگینی بزای شبکه ایجاد میکنند محققین گو گل با برسی ابعاد این ماتریس ها به این نتیجه رسیدند که چون

performer 10

d از d کوچکتر است؛ اگر مثل تصویر سمت راست بتوانیم ضرب را انجام دهیم خیلی سربار کاهش پیدا میکند ولی در مرحله محاسبه softmax بخاطر ذات نمایی این الگوریتم تاثیر سربار چندین برابر میشد. پس رهایی از الگوریتم softmax و یک تخمین خوب برای مقدارش میتوانست مشکل را حل کند[10].

بعد از محاسبات ریاضی بسیار زیاد محققین توانستن با ضرب دوتا مقدار 'K و 'Q نتیجه تابع softmax را تقریب بزنند. اینکار سر بار نمایی الگوریتم به ازای هر درایه ماتریس را حذف میکرد.

$$\operatorname{softmax}\left(rac{\mathbf{Q}\mathbf{K}^{ op}}{\sqrt{d}}
ight) = \mathbf{D}^{-1}\mathbf{A}$$

with:
$$\mathbf{A} = \exp{(\mathbf{Q}\mathbf{K}^{ op}/\sqrt{d})}, \quad \mathbf{D} = \mathrm{diag}(\mathbf{A}\mathbf{1}_L)$$

$$\mathbf{A}(i,j) = \mathrm{K}(\mathbf{q}_i,\mathbf{k}_j) = \exp{(\mathbf{q}_i\mathbf{k}_j^{ op})} = \phi(\mathbf{q}_i)^{ op}\phi(\mathbf{k}_j)$$
(Y-Y)

اگر a ماتریس نتیجه تابع softmax باشد، برای تخمین زدن آن میتوان از کرنل استفاده کرد که این کرنل مقداری متغییر است و میتواند از نوع گوسی یا مثلثاتی یا... باشد.

$$\phi(\mathbf{x}) = rac{h(\mathbf{x})}{\sqrt{m}}(f_1(w_1^{ op}\mathbf{x}),...,f_1(w_m^{ op}\mathbf{x}),...,f_l(w_1^{ op}\mathbf{x}),...,f_l(w_m^{ op}\mathbf{x}))$$
 $h(\mathbf{x}) = 1, l = 2, f_1 = \sin, f_2 = \cos, \mathcal{D} = \mathcal{N}(0, \mathbf{I}_d)$

$$(\mathfrak{f}_-\mathfrak{r})$$

برای محاسبه ϕ ها این رابطه موجود است که اثبات آن در مقاله بطور کامل آورده شده است. و اگر در مورد ویژگی های فوریه تصادفی اطلاعاتی داشته باشید درک آن برایتان ساده تر خواهد بود. کاربرد ϕ ها این است که مسئله را از بُعد خطی به یک بُعد دیگر ببرد. همچنین می دانیم که اگر ϕ را در ϕ را در ϕ ضرب کنیم یک تقریب خوب از تابع softmax بدست خواهد آمد[11].

در رابطه محاسبه ϕ چندین امگا داریم که بردارهای تصادفی از یک توزیع احتمال مشخص مثل d اند که مثلا دراین رابطه از صفر تا i است که میتوان گفت یک توزیع نرمال است.

ا یک تابع قطعی از ورودی است که با تقسیم بر $\sqrt{m}$ نرمال میشود. اینجا h را فعلا یک در نظر گرفته شده است و D نرمال سازی خطی بوده است. انتخاب h و f یا توابع نوع کرنل را مشخص میکنند که مثلا اینجا گوسی است[11].

$$h(\mathbf{x}) = \exp\left(rac{\left|\left|\mathbf{x}
ight|
ight|^2}{2}
ight)$$

با کمی تغییر تابع h میتوانیم یک کرنل برای softmax بسازیم با مشکلاتی روبرو خواهیم شد، مهمترین مشکل آن این است که تابع softmax خروجی همیشه مثبت دارد در حالی که این تخمین ممکن است خروجی منفی نیز داشته باشد.

برای رفع این مشکل یک رابطه جدید برای کرنل softmax پیشنهاد شد اگر بخواهیم این کرنل را با همان رابطه ¢ که داشتیم بدست بیاوریم ثابت ها و توابع مجهول به صورت زیر در خواهند آمد[11].

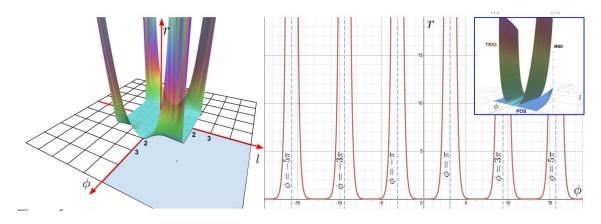
$$K_{SM}(\mathbf{x}, \mathbf{y}) = \exp(\mathbf{x}^{\top} \mathbf{y}) = \mathbb{E}_{w \sim \mathcal{N}(0, \mathbf{I}_d)} [\exp(w^{\top} \mathbf{x} - \frac{\|\mathbf{x}\|^2}{2}) \exp(w^{\top} \|\mathbf{y}\| - \frac{\mathbf{y}^2}{2})]$$

$$= \mathbb{E}_{w \sim \mathcal{N}(0, \mathbf{I}_d)} [\exp(-\frac{\|\mathbf{x}\|^2}{2}) \exp(-\frac{\|\mathbf{y}\|^2}{2}) \exp(w^{\top} \mathbf{x}) \exp(w^{\top} \mathbf{y})$$

$$(9-7)$$

$$h(\mathbf{x}) = \exp(-rac{||\mathbf{x}||}{2}^2), l = 1, f_1 = \exp, \mathcal{D} = \mathcal{N}(0, \mathbf{I}_d)$$

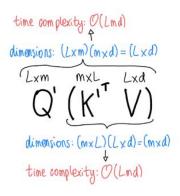
بعد از انجام محاسبات یک نمودار از نتیجه ترسیم شد که یک مشکل اساسی را نشان میداد که اگر با همون کرنل قبلی یا اصطلاحا کرنل مثلثاتی کار کنیم خطا در اطراف صفر به سمت بی نهایت میرود، در صورتی که برای کرنل جدید خطا به سمت صفر میرفت.

شکل ۳-۴: خطای مشاهده شده در کرنل مثلثاتی

در مقاله کرنل های دیگری نیز از تابع softmax اثبات شده اند[10].

بعد از انجام این محاسبات پیچیده سربار محاسباتی از شبکه حذف میشود و بجای تابع softmax خواهیم داشت:

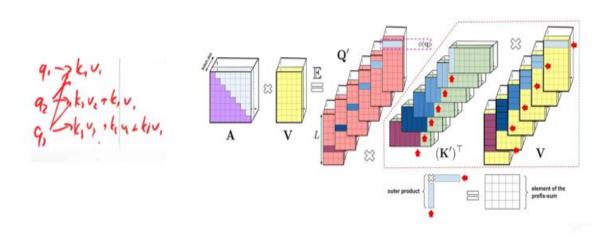

شکل ۳-۵: مرتبه پیچیدگی پرفورمر

که این تابع از مرتبه پیچیدگی O(Lmd) است و براحتی میتوان گفت که پیچیدگی آن خطی است[11].

۳-۲-۲- توجه بر اساس پیشوندها

خب ممکن است که بخواهیم این روش را در مدل های عمومی تری مانند GPT پیاده کنیم؛ در این مدل ها چون ماتریس A خلوت ۱۶ است ما از روش جمع پیشوندی استفاده میکنیم که رابطه آن در شکل زیر آورده شده است .

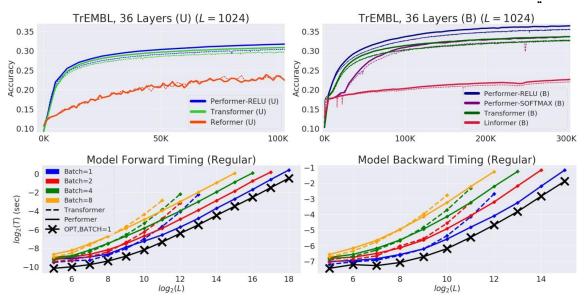

شكل ٣-۶: توجه براساس پبشوندها

برتری پرفورمر به نسبت ترنسفورمر خطی در این مورد این است که پرفورمر جداسازی ماتریس ها از یکدیگر را بهتر انجام داده است[10].

Sparse 19

٣-٢-٢-مقايسه ها

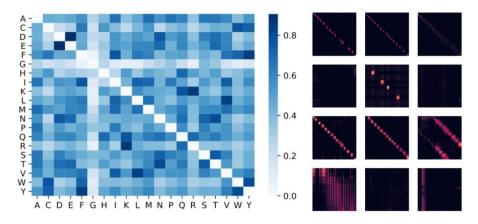

شکل ۳-۷: نمودار های دقت و زمان اجرای الگوریتم های مختلف

نمودار های بالا دقت و زمان اجرای الگوریتم های مختلف را باهم مقایسه کرده اند که در مجموع میتوان گفت که پرفورمر عملکرد بسیار خوبی از خودش نشان داده و زمان اجرای کمتری دارد .

۳-۲-۳-حوزه های کاربرد پرفورمر

- ۱. بیولوژی و داروسازی
- ۲. حفظ محیط زیست (زمان اجرای کمتر و مصرف کمتر انرژی)
  - ۳. تحقیقات بر روی شبکه های ترنسفورمر
  - ٤. سازگاري با روش ها و مدل هاي موجود

شكل ۳-۸: نتيجه استفاده پرفورمر در مبحث ژنتيك

یکی از زمینه های کاربرد پرفورمر که در مقاله بررسی شده است، مبحث بیولوژی و ژنتیک می باشد[10] که همیشه چالش طول بلند ژنوم ها در این حوزه خیلی از شبکه ها را رفوزه میکرد. پر فورمر با استفاده از تخمین و کرنل هایش توانسته به این چالش غلبه کند و به نتایج خوبی در این زمینه برسد.

٤- فصل چهارم: آشنایی عملی با ترنسفورمرها (و محصولات Hugging face)

۱-۷- کمیانی ها گینگ فیس۱۷

در این بخش میخواهیم با پیاده سازی و استفاده عملی از ترنسفورمر ها بیشتر آشنا شویم. ابتدا خوب است کمی با کمپانی هاگینگ فیس و خدماتشان آشنا شویم. در بخش بعدی به صورت عملی یک مدل ترنسفورمر ترین شده را برای یک تسک خاص (کامنت های IMDB) فاین تون ۱۸ (تنظیم) میکنیم.

شرکت هاگینگ فیس یکی از شرکت های اصلی فعال در زمینه NLP و بخصوص ترنسفورمر هاست. یکی از خدمات اصلی و مهم این شرکت در دسترس قرار دادن انواع مدل های ترنسفورمر از قبل ترین شده که توسط شرکت های بزرگی مانند google, facebook

همچنین این شرکت سرویس های Hosted inference را هم برای مدل ها ارائه میدهد تا نیاز نداشته باشید خودتان به فکر دیپلوی کردن و پیکربندی محیط برای استفاده از نتیجه مدلتان باشید. این سرویس یک نسخه رایگان دارد که تا ۳۰۰۰۰ کاراکتر ورودی در ماه را پوشش میدهد و نسخه های غیر رایگان با امکانات بیشتر هم موجود است.

یکی دیگر از سرویس هایی که این شرکت ارائه میدهد سرویس نوپای Auto NLP است. هدف این سرویس این است که در آینده ای نه چندان دور به راحتی وارد کردن چند دستور بتوانیم مدل های NLP خود را به آسانی ترین و دیپلوی کنیم.

۲-۲- کتابخانه Transformers

اصلی ترین محصول این شرکت کتابخانه Transformer برای پایتون است. این لایبرری که از PyTorch و Transformer برای کار با TensorFlow که دو فریم ورک اصلی ماشین لرنینگ در پایتون هستند پشتیبانی میکند، امکانات بسیار زیادی برای کار با ترنسفورمر ها در اختیار علاقه مندان قرار میدهد.

HuggingFace W

Fine-Tune 'A

بخشی از مدل های موجود در این لایبرری را در شکل ۴-۱ مشاهده میکنید.

Model	Tokenizer slow	Tokenizer fast	PyTorch support	TensorFlow support	Flax Support
ALBERT	<u>~</u>	<u>~</u>	<u>~</u>	✓	×
BART	~	✓	~	✓	✓
BERT	✓	✓	<u> </u>	✓	✓
Bert Generation	✓	×	<u>~</u>	×	×
BigBird	✓	✓	✓	×	✓
BigBirdPegasus	×	×	<u> </u>	×	×
Blenderbot	✓	×	~	✓	×
BlenderbotSmall	✓	×	<u> </u>	✓	×
CLIP	✓	✓	✓	×	✓
CTRL	✓	×	~	✓	×

شکل ۴-۱: بخشی از مدل های موجود در هاگینگ فیس

برای شروع به کار با کتابخانه Transformer نیاز است از طریق pip آن را نصب کنید. پس از نصب یکی از ساده ترین روش ها برای شروع به کار با ترنسفورمر ها استفاده از پایپلاین ۱۹ ها هستند. پایپلاین ها در واقع مسیر های از قبل تعیین شده ای هستند که برای تسک های یر کاربر د NLP در این کتابخانه قرار داده شده اند.

```
>>> from transformers import pipeline
>>> question_answerer = pipeline("question-answering")
>>> context = r"""
... Extractive Question Answering is the task of extracting an answer from a text given a question. An example of a
... question answering dataset is the SQuAD dataset, which is entirely based on that task. If you would like to fine-tune
... a model on a SQuAD task, you may leverage the examples/pytorch/question-answering/run_squad.py script.
... """
```

شکل ۴-۲: استفاده از کتابخانه ترنسفورمر

توصیه می شود فایل notebook [12] پیوست شده به گزارش را برای دیدن جزیبات پیاده سازی و مشاهده خروجی کار بررسی کنید. چندین پایپلاین پر کاربرد در این notebook با پارامتر های مختلف بررسی شده اند. در ادامه چند مثال از پایپلاین را مشاهده میکنید.

Pipeline	۱٩

```
In [ ]:
      classifier = pipeline('sentiment-analysis')
      In [ ]:
      classifier('i love you')
      Out[]:
      [{'label': 'POSITIVE', 'score': 0.9998656511306763}]
      In [ ]:
      classifier('i hate you')
      Out[]:
      [{'label': 'NEGATIVE', 'score': 0.9991129040718079}]
                  شكل ۴-۳: استفاده از كتابخانه ترنسفورمر در مبحث آناليز احساس
    In [ ]:
    mlm = pipeline("fill-mask")
    ml = mlm(f"HuggingFace is creating a {mlm.tokenizer.mask token} that the
    for i in ml:
     print(i["score"], "\t", i["token_str"])
    0.17927460372447968 tool
    0.1134939044713974 framework
    0.05243545398116112 library
    0.03493543714284897 database
    0.02860247902572155 prototype
In [ ]:
"خواهد شد [MASK] رتبه من در كنكور ارشد 1400 برابر با" (MASK)
print ("رتبه من در کنکور ارشد 1400 برابر با *** خواهد شد")
for i in mlpers:
  print(i["score"], "\t", i["token_str"])
رتبه من در کنکور ارشد 1400 برابر با *** میشود
0.0288712065666914
0.01915029250085354
0.01827997900545597
0.017009330913424492
0.01648857071995735
                   شكل ۴-۴: استفاده از كتابخانه ترنسفورمر در مبحث ماسكينگ
```

4-۳-مثال FineTune کردن ترنسفورمر

همانطور که گفته شد ترنسفورمر ها از زبان و گرامر درک دارند (Language Understanding) یکی از قدر تمند ترین کار هایی که میتوان با ترنسفورمر ها انجام داد این است که از دانش آنها نسبت به زبان به عنوان زیر بنا برای سایر تسک های Freeze استفاده کرد. این کار را میتوان با فاین تون کردن لایه آخر (Classifier) انجام داد. به این ترتیب میتوان با کار دن وزن های درونی ترنسفورمر و ترین کردن لایه آخر آن روی دیتاستی معین، مدل را برای آن تسک بخصوص آماده کرد.

در مثالی که پیوست شده ما از ترنسفورمر ترین شده ی DistilBERT استفاده میکنیم و بدون نیاز به ترین کردن مجدد ترنسفورمر و تنها با ترین کردن مدل بر روی دیتاست نسبتا کوچکی از کامنت های IMDB ، توانایی دسته بندی این گونه کامنت ها را بدست آوریم[13]. توضیحات تکمیلی در مورد این کار در ویدیو چهارم وجود دارد.

جهت دسترسی به نسخه اصلی این notebook که توسط کمیانی HuggingFace آماده شده به آدرس زیر مراجعه کنید.

 $\frac{https://colab.research.google.com/github/huggingface/notebooks/blob/master/transformers\_doc/tensorflow/custom\_datasets.ipynb$

٥- فصل پنجم: جمع بندى و نتيجه گيرى

٥-١-جمع بندي نهايي

در دنیای امروزی که محاسبات پیچیده و سنگین و پردازش بر روی داده های حجیم جزو جدایی ناپذیر رشد و توسعه بیزنس ها است، یافتن راه هایی برای کاهش هزینه ها و افزایش کارایی این اعمال بسیار مورد توجه واقع شده. چند سالی است که با قدرتمند تر شدن GPU ها و قابلیت های پردازش موازی آنها شبکه های عصبی عمیق بسیار اهمیت پیدا کرده اند و بسیاری از شبکه های عصبی به عنوان جهشی بزرگ در فناوری یاد میکنند[4].

ترنسفورمر ها جهشی بزرگ و رو به جلو در تمام این زمینه ها هستند. قابلیت پردازش میلیون ها داده و نگهداری میلیون ها پارامتر قابل ترین، قابلیت موازی سازی بسیار زیاد و عوامل دیگر باعث شده اند توجه زیادی به ترنسفورمر ها شود و بسیاری از سرویس های مهم و بزرگ امروزی مانند موتور جستجوی google به سرعت هر چه تمام تر از این تکنولوژی استقبال کنند و از ترنسفورمر ها به عنوان بخش اصلی عملیات خود استفاده کنند.

همچنین تحقیقات نشان داده بر خلاف چیزی که به نظر می رسد ترنسفور مر ها نه تنها در زمینه های NLP بلکه در بسیاری زمینه های دیگر مانند Computer Vision و ... نیز بسیار موثر واقع می شوند.

علاوه بر اینها تحقیقات اخیر روی ترنسفورمرها حاکی از آن است که قابلیت گسترش و افزایش کارایی ترنسفورمر ها تا چندین و چند برابر هم مهیاست و روز به روز نتایج جدید و شگفت انگیز تری از آنها مشاهده میکنیم.

اگر به مقالات چاپ شده در مورد ترنسفورمر ها دقت کنید، خواهید دید که ترنسفورمر ها روز به روز در حال رشد و قوی تر شدن هستند. معماری های جایگزینی که در این پروژه بررسی شدند مانند Linformer [6] و Performer هر کدام به تنهایی چندین برابر ترنسفورمر ها را قوی تر کرده اند و علاوه بر آن خود این معماری ها هم عاری از نقص نیستند و امکان بهبود دادن به این معماری های جدیدتر هم به میزان قابل توجهی امکان پذیر است.

انجام کارهای پژوهشی در زمینه ترنسفورمر ها نیز بسیار داغ است و مملو از سوال پاسخ داده نشده میباشد. در نهایت میتوان گفت که آینده از آن Transformer هاست.

لازم است یاد آور شویم که علاوه بر گزارشی که در حال مطالعه آن هستید، تعدادی اسلاید(Google slide) و چهار و یدیو یوتوب و تعدادی فایل Google Colab برای کد های عملی فصل چهار نیز موجود میباشد که در قسمت منابع قابل دسترس هستند.

- [1] Wikipedia. Recurrent neural network. https://en.wikipedia.org/wiki/Long_short-term_memory.
- [2] Wikipedia. Long short-term memory. https://en.wikipedia.org/wiki/Recurrent_neural_network .
- [3] Wikipedia. Gated recurrent unit. https://en.wikipedia.org/wiki/Gated_recurrent_unit.
- [4] Vaswani, Ashish & Shazeer, Noam & Parmar, Niki & Uszkoreit, Jakob & Jones, Llion & Gomez, Aidan & Kaiser, Lukasz & Polosukhin, Illia. (2017). Attention Is All You Need. arXiv:1706.03762.
- [5] Alammar, Jay. Illustrated-transformer. http://jalammar.github.io/illustrated-transformer/.
- [6] Wang, Sinong & Z. Li, Belinda & Khabsa, Madian & Fang, Han & Ma, Hao. (2020). Linformer: Self-Attention with Linear Complexity. arXiv:2006.04768v3.
- [7] Nikita Kitaev, Lukasz Kaiser, and Anselm Levskaya. Reformer: The efficient transformer. In International Conference on Learning Representations, 2020
- [8] Wikipedia. Singular value decomposition. https://en.wikipedia.org/wiki/Singular_value_decomposition .
- [9] Kriventsov, Stan.Linformer. Linformer: Self-Attention with Linear Complexity (paper review). https://medium.com/deep-learning-reviews/linformer-self-attention-with-linear-complexity-paper-review-70aac1d197d9.
- [10] Choromanski, Krzysztof & Likhosherstov, Valerii & Dohan, David & Song, Xingyou & Gane, Andreea & Sarlos, Tamas & Hawkins, Peter & Davis, Jared & Mohiuddin, Afroz & Kaiser, Lukasz & Belanger, David & Colwell, Lucy & Weller, Adrian. (2020). Rethinking Attention with Performers. arXiv:2009.14794v1.
- [11] YannicKilcher. Rethinking Attention with Performers (Paper Explained). https://www.youtube.com/watch?v=xJrKIPwVwGM&list=PL3naYV_Z4HeEjbvIRa59x8khwaZ7gcytN&index=22.
- [12] Amirmahani, Amir Hassan & Dar, Gholamreza. Introduction to Hugging Face Transformer library.ipynb.
- [13] Amirmahani, Amir Hassan & Dar, Gholamreza. Fine Tuning Transformer using IMDB dataset.ipynb.
- [14] Vu, Kevin & Corp, Exxact. A Deep Dive Into the Transformer Architecture The Development of Transformer Models. https://www.kdnuggets.com/2020/08/transformer-architecture-development-transformer-models.html.
- [15] Manzil Zaheer, Guru Guruganesh, Avinava Dubey, Joshua Ainslie, Alberti, Chris & Ontanon, Santiago & Pham, Philip & Ravula, Anirudh & Wang, Qifan & Yang, Li & Ahmed, Amr. (2020). Big Bird: Transformers for Longer Sequences. arXiv:2007.14062.

- [16] Campagnola, Chiara. From Transformers to Performers: Approximating Attention. https://towardsdatascience.com/from-transformers-to-performers-approximating-attention-69c88af0b11f.
- [17] The A.I. Hacker Michael Phi. Illustrated Guide to Transformers Neural Network: A step by step explanation.

 $https://www.youtube.com/watch?v=4Bdc55j80l8\&list=PL3naYV\_Z4HeEjbvIRa59x8khwaZ7~gcytN\&index=2~.$

- [18] YannicKilcher. Linformer: Self-Attention with Linear Complexity (Paper Explained). https://www.youtube.com/watch?v=-
- _2AF9Lhweo&list=PL3naYV_Z4HeEjbvIRa59x8khwaZ7gcytN&index=20&ab_channel=YannicKilcher.
- [19] Transformers and Language Models YouTube Playlist. https://youtube.com/playlist?list=PL3naYV_Z4HeEjbvIRa59x8khwaZ7gcytN .

Abstract

For many years, LSTMs and GRUs have been the go-to method for almost every NLP²⁰ and language understanding task. Just like any method, LSTMs and GRUs have their own flaws and weaknesses.

In this work we discussed the creation of Transformers, an Attention based alternative to LSTMs and GRUs, that has shown to be extremely scalable and performant.

We also researched about state of the art variantions of Transformers like Performers and Linformers to name a few, and compared them against regular Transformers, discussed the ideas behind them and found out about their strengths and weaknesses.

Finally, we learned about implementing Transformers to help us with various real life problems and talked about the future of the field in genereal and how transformers can change everything!

Natural language processing 20

Shahid Bahonar University of Kerman

Faculty of Engineering

Department of Computer Engineering

B.Sc. Thesis

Introduction to Transformers

Supervisor: Dr M.Eftekhari

By: Gholamreza Dar and Amirhasan Amirmahani

Date: 8/29/2021